

Előfizetési árak:

Egész évre	6	kr.
Félévre	3	—
Negyedévre	1	50
Egy óra	10	—
Egyes szám ára	8	kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
Nadosy-fele ház
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
alások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.
Előfizetések elfogadhatnak még
valamennyi könyvkereske-
tésben.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I, Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér) Béha Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
Mindézen helyeken előfizetések is elfogadhatnak.

A munkáskérdés.

A német császár tüzte ki napirendre és az európai közvélemény foglalkozik a kérdéssel és hozzászól minden nap, újabb eszmékkel gazdagítván azt az irodalmat, melynek harcossai olyan kevés babért arattak eddigelé.

A német császárnak kellett fölcsapnia szocialistának, hogy az eszméket kevésbé félelmetessé tegye, neki kellett ígérnie a megoldást, hogy a munka lovagjait az állami és társadalmi rend elleni merénylőknek ne tekintésék.

Ezelőtt egy pár esztendővel annyira gyűlölt volt a szociálista cím Magyarországon, hogy szinte irtóztak az emberek nyilvánosan szóba állani olyan egynékekkel, a kik munkás-gyűléseken a munkának igazságosabb méltánylását követelték a produkció térén. A viszonyok olyan fejletlenek voltak, hogy a budapesti főkapitány ezelőtt egy esztendővel habozás nélkül dutyiba csukatta volna az olyan veszedelmes agitátort, a ki mint II. Vilmos császár proklamálni akarja a munkának a tőkével való teljes egyenjoguságát.

Ma ezek a viszonyok megváltoztak és már többé nem látnak vérengző forradalmárt, vagy rettenetes petrolórt abban az emberben, a ki elv gyanánt meri hirdetni, hogy az ember, a ki dolgozik, annak legalább is van akkora joga az élet élvezet, mint annak, a ki tőkéje duzzadó zsákjain, összefont karokkal, tétlenül ülve bámulja a szorgalmat, mint fárad ernye-

detlenül a gazdagok gazdagságának föl-szaporításáért.

A németek császára előtt erős példák lebegnek és ezek buzdítják őt nagy elhatározásokra. Azok tehát igen hamisan ítélik meg a helyzetet, a kik azt hiszik, hogy a császár a munkások naponta növekedő hatalmának nyomása alatt leledzik és hogy csak azért keresi kegyüket, mert fél haragujuktól.

Ez a föltevés tökéletesen téves. A császárok, kik szuronyerdőkre támaszkodnak, nem szoktak néhány százezer szerencsétlen munkástól félni, vagy megijedni. Egy ezred katonasággal ártalmatlanul lehet tenni a munkások egész legióját.

II. Vilmos német császár tehát nem félt a munkások növekedő hatalmától, hanem fölkarolta a munkások ügyét azért, mert nemes érzülete, tiszta lelkiismerete azt sugallta, hogy jogállamban nem lehet, mert szabad egy néposztályt a másik érdekében kizsákmányolni és hogy a földön a legnagyobb igazság abban rejlik, ha mindenkit érdeme szerint jutalmaznak.

A munkások most európaszerre mozogni kezdenek. Nálunk is hallatni fogják szavukat, mert a magyar munkás semmi nem áll hátrább más országok higgadt munkásainál. Csak egyben mulja fölül a többieket és ez az egy: a hazafiság. Ez érzetet osztja a magyar munkás minden polgárral, kinek bölcsője itt ringott e földön és a ki itt keresi a pihenőjét egy megfuttott hosszú életpálya után.

A magyar munkás hazafias volt mindig és soha sem volt kicsapongó, durva vagy törvénytörő és azért vált kétszeres kötelességévé a magyar társadalomnak, hogy a magyar munkás helyzetének enyhítésére mindent elkövessen.

Kossuth a honossági kérdéstről.

Kossuth Lajos a követelés levelet írtézte Ábrányi Emil országgyűlési képviselőhöz, a „Budapesti Ujság” szerkesztőjéhez:

Turin, 22 via dei mille
április 4. 1890.

Képviselő ur! Drága barátom!

Eggedje meg nekem e bizalmas megszólítást, mely azon érzelem kifolyása, a melynek hurját a mult nyári felejthetetlen látogatás legmagasztosabb mozzanatánál az Ön költői géniusza oly hatalmasan megreskett szívemben, hogy a mély megilletődés könyei tolnak mindig szempilláimra, a mint el-emerengek annak a szent ereklénynek szemlélgetésében, melyet nekem — a haza által törvénytől kitagadottnak — elhozta a hazából, hogy bár idegen föld borítandja koporsómat, poraim mégis szülőföldembe vegyülhessenek.

Őn megmondta nekem, hogy az a föld, melyet Önök nekem szíltetésem helyéről elhoztak, most „csak arra kér, hogy bartsam fejem rája.” Ugy leszen! Csakis ez a földat, a mely még reám van. Más már nincs. Nyugasztaló kitátás ez — és kedves az emlékezet, a mely hozzá fűződik.

Kérem, tekintsen Ön engem e kedves emlékezetért holtimig lekötözött adósának s ne gondoljon arra a rég elfelejtett kis incidensre, mely félreértésből származott.

A mi az őn március 26-kai becses levelelének főtárgyát, az önök pártja által az én

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Bakafortély.

Hamar Pista volt az ezred legkisebb embere. Ezenfölül olyan magazinbeli ábrázatja lévén, céltáblája volt a legények élezeinek. Sok tréfát eltűrt, sokat meg viszatromfolt, mert azért, hogy olyan semmi embernek látszott az a kis baka, megtanulta ám az élecek és ravaszágok fortélyait még kis bojtár korában.

Egyszer gyakorlat alkalmával az alezredes nagyon leszidta a kapitányt, hogy valami fordulatot rosszul csináltatott a legénységgel. A kapitány meg a Hamar Pistát szidta, mert azt okozta az egészért. Pedig szegény Pista, azért, hogy a közönséges lépése csak akkora volt, mint egy jóra való nagy embernek a bak araszja, mégis, ha kellett, ki tudta lépni a reudés mértéket s soha sem volt oka semmi bajnak. Hanem hiába, a kire egyszer rájár a rúd, akár búzza, akár tolja a kocsi, csak az ő derekát títi az.

Szeged alatt tartották a hadgyakorlatokat, mely alkalommal a kis Hamarra fontos föladat bízott.

Ő képezte az ezrednek az oldalvédjét. Mi-

kor ezzel a fontos föladattal megbízták, azt mondta neki a kapitány:

— Közlegény Hamar, magának itt kevés hasznát lehet venni, mert maga még a jót is elrontja, hanem maga lesz az oldalvéd. A juhász-ember szentülles szokott lenni, hát jól vigyázzon, hogy ha az ellenség észreveszi, azonnal jelentse. Talán így hasznát vesszük.

— Igenis, értem allassan.

Ezzel szalutált az önértében kissé megsértett baka, s indult a kijelölt hely felé.

Mi a Boszorkány-sziget mellett táboroztunk, az ellenség pedig a vasúti töltésen túl volt. Hamar Pistának tehát a töltés innenső oldalán kellett cirkálni, hogy onnan lesse ki az ellenség mozdulatait.

Ez az ilyen játékáborubeli oldalvéd mesterség azonban szokás szerint nagyon kényelmes dolog, mert míg a többi baka izzad az előre meg hátra szaladgálásban, addig az oldalvéd rendszerint lebeveredik valamelyik bokorban s kisebb gondja is nagyobb annál, hogy stratégiai dolgokon törje a fejét.

Hamar Pista is így gondolkodott, s mikor olyan messze jutott a mi táborunktól, hogy nem félhetett a kapitány szemétől, oda támasztotta a puskáját a vasúti töltéshez, aztán meghúzva ma-

gát egy galagonyabokor árnyékában, elgondolkodott a szép otthonról. Talán a legelő nyáj vagy a szép délibáb járt éppen az eszében, mikor egyszer csak észre veszi, hogy a töltés másik feléről fölemelkedik egy idegeu bakaalak.

— Tyhú, a miatyánkját! — gondolja magában Hamar, az alighanem ellenség.

Az ellenségnek ismert baka talán szintén hasonló gondolattal volt elfoglalva, mert mindketten szóltanul néztek egymásra farkasszemet. A néma bámulat azonban nem sokáig tartott, mert megszólal Hamar Pista:

— Van-e egy szál gyufád, földi?

Azt mondja rá a másik baka:

— Nem tudni magyarul.

Ez a felelet nem hozta zavarba a mi oldalvédünket. Folytatta a néma beszéddel.

Elővette a dohányzacskóját s azt fölmutatva, hívogatta a német sógort magához, a ki megértve az ajánlatot, átlépte a töltést s nemsokára vígan füstölt a két baka.

— Hát osztán komám, te mi járatban vagy itt?

Kimagyarázta magát a német baka, hogy ő oldalvéd.

— Hisz én is az vagyok, komám! Eh, mit kőszáljunk, hisz elvégzik a tiszturak a maguk

kizahatlatasom kérdésében követendő vagy mellőzendő eljárást illeti: meg kell jegyezmem, miként tiltakozni vagyok kénytelen önök azon nézete ellen, hogy e dologban első sorban az én személyemről van szó. Dehogyan van, dehogyan van! A mint a kérdés most áll, az, hogy én ki vagyok taszítva a magyar állampolgárok sorából, bevégzett tény, melyen önök, bármit csinálnak is, többé nem változhatnak. Ez-nél túl vagyunk. Consummatum est. Hiszen már meg a korona tekintélye is bele lett keverve a játékba. Ostobaság! Mert hát annak, hogy én Magyarország mostani állapotát törvényesített jogtalanságnak tekintem, mi köze lehet a velem született s rólam lemoshatatlan minőséghez, hogy magyar vagyok?

Azt megtehette, hogy nem gyakorolhatom a velem született polgárjogot, ha csak e, vagy ama föltételt nem teljesítem, de azt mondani, hogy elvesztettem a velem született minőséget, ez ostobaság.

Marius elhagyta Rómát, mert nem akarta magát Sylla hatalmának alávetni, de megszűnt-e „Civis romanus“ lenni, a mint Carthago romjain tilt?

De hát a sarutalpnak még porát is kéjelegve nyalogató hyperloyalitás azt tartja, hogy az én visszahelyezésem a velem született magyar állampolgári minőségbe sértené a korona méltóságát!

A miniszteri változás azon az alapon lett kikomédiázva, hogy az engem kihazárlató törvényt nem kell megváltoztatni.

Szapáry kijelentette, hogy ez az álláspontja; többsége bizonyos, mely ez álláspontot fűrtartja; nem hiszem, hogy lehessen ember az országban, a ki azon illúzióban ringatná magát, hogy ebben a kérdésben a miniszteriumot meg lehet bukztatni. Még ha az ország kormánypárti választói mindannyian, egyfő-egyik azt kérve nyeznek is (a mit pedig egyetlen egy sem fog tenni), hogy adassék nekem vissza a velem született magyar polgári minőség, az a hyperloyalis többség még akkor sem merné azt megszavazni s az egész eredmény annak a (különben is tagadhatatlan) ténynek eklatáns konstataására redukálódnék, hogy Magyarországon a képviselői rendszer egy óriási humbug; de én azért nem szűnnék meg kipogárosított pária maradni.

Ez bevégzett tény. Tehát teljességgel nem áll az, hogy e kérdésben első sorban az én személyemről van szó. Hogy a magyar nemzetet magához illőnek találja-e, vagy nem, engem polgárai sorából kidobni, az az ő dolga, nem az enyém, de anyni önére, azt hiszem, jogosítva vagyok, hogy e kidobást föllemlt homlokuk viseljem el s ne törekedjem a kényéyhez fölkapaszkodni, hogy lássam, hogy nem ejtethem-e módját azon jutni be a házba, melyből a kapun kidobtak.

Nekem személyemre nézve nincs többé sem közöm sem szólásom a dologhoz

dolgát mi nélkülünk is. Új le pajtas ide a fűbe, aztan piheujunk. Azt hiszem, rád is ráfer a pihe-nés.

A két oldalvéd lebeveredett egymás mellé a fűbe s hogy ne aggasson a fegyver, Hamar Pista a két puskát egymás mellé tette, sőt szép ügyesen még az ellenség oldalvédjének az überschwungját is leoldta.

Mikor pedig ezzel készen volt, fölugrott a fekvőhelyéből, kezébe kapta a két puskát meg a német sógor überschwungját s azt mondta:

— Foglyom vagy, pajtas!

A másik baka azt gondolta, hogy a Pista csak tréfál, de hamar meggyőződött az ellenkezőről, mert a kis Hamar szuronyt szegeztet s azt mondta: „Előre!”

Mit volt mit tenni, ment a szegény német baka s nemsokára óriási eljénriadalom fogadta Hamar Pistát, mikor a kapitány elé állva, harásny hangon jelentette: „Jelentem alálassan, kapitány uram, elfogtam az ellenség oldalvédjét.”

Ettől az időtől fogva nem szidták meg a kis Hamart, sőt attól az időtől fogva, ha ezredünk hadgyakorlatot tart, mindig azt mondják: „Helyén legyen az esztek, mint a Hamar Pista esze!”

Hanem tekintve az álláspontot, melyet az önök pártja e kérdésben kezdett óta elfoglalt, az esakugyan egy a politikai következetességgel, mint a part dignitásának elutasíthatlan érdekeivel ellenkeznek, ha önök azért, mert a honossági törvény megváltoztatására nincsen kilátásuk, ezt a kérdést vagy egyszerűen elejtetnek, vagy oly formán vennék föl, hogy a part egész erejével eklatánsan tett diskusszió nélkül, egykét beszéd után a kormány nyilatkozatainak tudomásul vétele által a napirendről leszoríttassék.

Minő eljárást tarthatnak önök a parlamentben czélszerűnek, a felől én, ki a ház technikájában nem vagyok járatos, csak azt a nézetet közezkaztatom, hogy miután Szapáry kijelentette, hogy a kormány nem fog a honossági törvény módosítására javaslatot tenni, önöknek kellene egy formulázott javaslatot benyújtani, talán legalkalmasabban azon a módon, hogy az állampolgárság az emberrel vele született minőség, mely csak lemondás által szűnhetik meg, a ki tehát arról le nem mondott, vagy valamely más állam iránt oly viszonyba nem lépett, a mely a lemondással egyértelmű, az a velem született állampolgári minőségét elveszítettnek nem tekintethetik.

Azt hiszem, nagy erkölcsi súlyt adna az önök föllépésének, ha a benyújtandó törvényjavaslatot a partnak minél több, ha lehet, minden tagja aláírja.

Egy törvényjavaslat, melyet vagy 90 képviselő nyújt be, imponzás jellegű tüntetés szíben állana a világ előtt.

Ajánlani látszik ezt azon tekintet is, hogy minden benyújtónak joga volna a tárgyalásbavétel vagy nem vétel fölötti vitában részt venni; nekem pedig ugy tetszik, hogy ez iránt nem foroghatván föl kétség, hogy a tárgyalásbavétel le fog szavaztatni, az egyedüli gyakorlatias cél, mely a dolog jelen állása mellett önök előtt főforoghat, egyenesen csak az lehet, hogy a diskusszió minél eklatánsabb, minél hatalmasabb arányokat öltön. Csak ez által lehet azt elérni, hogy leszavaztassanak is (a mi egyébiránt nem teendő a helyzetet rosszabbá, mint a minő) a párt tekintélye növekedetten kerüljön ki a vitából s az erkölcsi győzelem a legyőzöttekkel legyen.

Hanem e nézetemet az eljárás módjára nézve csakis amugy mellékesen említettnek kérem tekinteni, mert ismetem kívauom Önnek, a mit már Iranyi barátomnak is megírtam, hogy Önöknek az eljárásra nézve egyedül és kirekesztőleg csakis partjuk dignitásának s tekintélyének érdekében kell tanácsot kérniük. Én ugy különleges álláspontomnál fogva, mint azért sem érezhetem magamat hivatta ebbe beavatkozni, mivel partjuk belviszonyait nem ismerem. De a legügytelenebb eljárási módot is kisebb bajnak tartanám, mint a meghasonlást, mint a szakadást. „Domus in se ipsam divisa desolabitur.”

Beteg vagyok . . . de ez csak az én dolog. Fogadja Ön lekötözött barátságom biztosítását.

Kossuth Lajos.

A biztosítás ügyéről.

— Levél a szerkesztőhöz. —

A földbirtokos folytonosan kénytelen a föltöltőprengeni, hogy a feleslegesen sok biztosítási kínálat közül melyik érdemel hitelt és bizalmat. Mert a földbirtokos egész egzisztenciája a levegőben függ, ha nemcsak a tűzvesz, de a jégerés ellen is, nem bízza meg annak védelmével a kinalókész biztosító intézmények közül valamelyiket. De melyiket bizhatja legnagyobb bélélek a védelmet?

Erre a kérdésre földbirtokosnak, gazdaembernek nem olyan könnyű megfelelni. Azaz, felette könnyű volna, ha a gazda csakis a józan esze és ösztön sugallatára hallgatna. De ezt a sugallatot lekiabálják, agyonbeszlik az egymással eszevesztett versengő biztosítási ügynökök, utazók, felügyelők s egyéb nevezeték alatt faluról-falura reptélő urak, a kik felett a derék falusi gazda jókat mosolyog és a kirkó ezer bolondos anekdotát tud — de a kik azért szédítő svadajukkal, szemfényvesztő ajánlataikkal, és semmiképen sem reális konceszziókkal, rabatjaikkal, provizóikkal s több efélé

idegen műszavaikkal, — mindig zavarba s nem egyszer törbe ejtik.

Különösen a jégbiztosítás ad a gazdának még gondot, mert ez igen drága portéka és mégis majdnem abszolúte nélkülözhetetlen. És a mi a jégbiztosítás terén történik, az már tokozottan és sokszoros mértékben alkalmas arra, hogy a gazdák közötti nemcsak a naivabbakat, de még a legtájékozottabbakat is teljesen megzavarja.

Nagy, drága jégbiztosítási díjainkra a versengő hajtóvadászat ugy folyik minden esztendő tavaszán, mintha minden biztosító intézet boldogulása a jégbiztosítási üzlettel függene. Mikor a nagy károk jönnek sorra, — a biztosító intézetek egyszerre nagy egyetértésben fanyarkodnak és takarékoskodnak. No és azután a következő tavaszig egyebet sem olvasunk, mint-hogy e biztosító intézetek kétségbe vannak esve a jégtüzel felett s hogy azt ugy folytatni, mint eddig, többé nem lehet.

Persze, a mint kitavaszkodott s a rozsa kitűi zöld fejét a hóból, — a nóta ujra kezdődik előlről.

Hogy ilyen körülmények között a jégbiztosítás nagy arányokban, vagy épen általánosan el nem terjedhet, az előttem világos ma is, de világos volt már évekkel ezelőtt is, a mikor teljes megtöretlással s egyuttal örömet csalokoztam ahhoz a mozgalomhoz, melynek czélja volt: a jégbiztosításnak lehetőleg olcsó s és föltétlenül szolid módját megtalálni s egy olyan intézményt létesíteni, melynek egyéb üzleti rendeltetése nincs, mint kifizetni azon gazdáknak jégarait, a kik ezen intézmény részeseivé lesznek.

A mozgalom elérte célját, — el az első magyar általános biztosító társaság hazafias, de egyuttal okos segítségével.

Magyar társaságunk, eltérve a czémbeli biztosító angurok eddigi szokásától, végre tisztá bort öntött a bohárba. Beesületesen bevallotta, hogy a jégbiztosítás üzlet felváltva, hol nyereséggel, hol vesztéssel jár. Általában pedig 12—12 üzletév összeredménye mindig nyereséget mutat. Igazolta ezt a társaság saját mérlegeivel is. A nyereség így 12 évenként sem volt oly felette nagy, hogy egy milliókban dolgozó társaság, melynek léteéréke, hogy barátságban álljon a magyar gazdaközönsséggel, arról le nem mondhatott volna. A magyar társaság ezen nyereségről kész volt biztosító telet jávára lemondani, ha ennek ellenében azok arra kötelezik magukat, hogy állandóan ennél a társaságnál biztosítsanak.

Azokból a biztosító teletből, a kik ezen kötelezettség fejében ezen biztosítási mód előnyét nyerték, alakult a magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége.

Gazdatársaim összességének érdekébené buzogva, minden tölem teletöt elkötvettem, hogy ez a szövetség sikerüljön. Agítalam mellett előszóval barátaim között s szerény tollammal is éppen az igen tisztelt szerkesztő ur beces lapjaink hasábjain. A szövetség felügyelő-és vizsgáló-bizottságának, mely a nyereségre jogosult biztosító telet ellenőrző közege, az üzletet kezelő és körülán kárterítési kötelezettséget viselő társasággal szemben ma is az alélnöke vagyok.

Noble officium ez, — tehát épen nem érzem magamat általa vesztélyezve s egészen bátran emelem fel a jelen alkalomból is kénytelen szavamat a jégbiztosító gazdaközöntség érdekében, — pro domo nostro.

A magyar gazdák jégbiztosítási szövetségének tagjai részére a magyar biztosító társaság 12 éven belől föl nem emelhető, méltányos fix díjak mellett biztosít. Díjszabása a szövetségi tagok részére az utolsó évben jelentékenyen olcsóbb volt, mint bármelyik külföldi biztosító társaságé. Ha az összegyűlt díjakból a károk és költségek teljes kiegyenlítése után fölösleg marad, a fölösleget a biztosító telet fix díjak arányában visszakapják.

Ez tehát, hogy mondjuk, önköltségtől biztosítás. A szövetekezett gazdáknak soba sem kerülhet többé, mint a mennyit káraik és költségeik összesen kitesznek. De valahauszor a károk tñbaladják a bevéteit, — az első magyar általános biztosító-társaság köteles a vesztésséget előlegezni s ha 12 éves ciklus végleg vesztésséggel zárul, azt fedezni is. Többre, mint fix díjának évenként egyszeri lefizetésére, a szö-

vetéségi tag sohasem kötelező. Utánfizetésekről itt soha szó sem lehet.

Ime, ez a jégbiztosítási szövetség lényege. Az egész egy tisztán praktikus alkotás, — nem felel meg semmiféle biztosítási szakelméletnek, de megfelel a gazdák érdekeinek. Azért pártolom én s még számos, csekélyeséggel nagyobb nevű, jelentősebb gazdálkodó magyar bafai.

Immár sokan vagyunk a szövetségben, — dijjaink már túlhaladják évenként a félmilliót — de még mindig nem elegendő. Ebben a szövetségben szeretném látni, — s hiszem, reményem, fogom is látni egykor — minden magyar gazdatársamat, a kinek praktikus, józan magyar esze és ösztöne van.

A ki azt mondja, hogy még olcsóbban is lehet biztosítani, mint a mennyibe a biztosítás kerül, — az szédelő. A ki pedig annyira akar biztosítani, a mennyiből a károokra is jut és a spekulánsnak nyereségre is marad, az már drágábban biztosít, mint az első magyar biztosító társaság a szövetséges gazdák részére.

Nincs tehát — a magyar gazdák közérdeke szempontjából — semmiféle létoka, vagy létója annak, hogy most itt Magyarországon a külföldi tőke új jégbiztosítási vállalatokban emésztessék föl. Mert ha olcsóbbak lesznek a külföldi tőke jégbiztosítási díjai, mint a miénk a mieink, akkor a kárak és költségek nemcsak a díjakat fogják fölemészteni, hanem a vállalkozó tőkét is. Ha pedig az új vállalat díjai drágábbak lesznek, akkor alig fog akadni olyan jó bolond, a ki ott biztosít és nem nálunk.

De van még egy eset. Lehet, hogy a külföldi verseny — a már létező és a még vadjudó — egyaránt parallel fogja kiszabni a jégbiztosítási díjakat velünk.

De a társaságok még így sem lennének méltó versenytársai a szövetségnek, mert az esetleges díjfölösleg visszatérítésére nem kötelezhetik magukat, az léven éppen üzleti céljuk, hogy díjfölösleget érjenek el részvényeseik, nem pedig biztosító feleik javára. Ugyanezen üzleti érzel szabna esetleg igen szűkre a versenyző társaságok kárterítését, míg a szövetség a kárbecslések felett független bizalmi férfai által öröklik.

Szóval előnyösebb, vagy olyan előnyös biztosítási föltételeket, mint a szövetség, egy társaság sem szabhat, se a karterle lépett régi külföldi társaságok, se az alakulóban levő új jégbiztosítási-társaság.

Mert a szövetségben megtalálja a biztosító fél a részvénytársasági biztosítás legfőbb előnyeit: a fix-díjat. El van azonban kerülve a szövetségi biztosításnál a szövetkezetek legnagyobb hátránya: az esetleges utánfizetés.

Mindamellét a szövetség erkölcsi és anyagi garanciái a legnagyobbak. Mögötte áll, korlátlan szavatossággal, a dugzag és becsteltes első magyar általános biztosító társaság.

Es valamint ez a társaság, ugy a szövetség is, ellentétben valamennyi versenytársunkkal, kizárólag a magyar belföldi intézmény. Mi magyar gazdák nem vagyunk kozmopoliták, előttünk ez is nagy és komoly előny.

Mi szükség van tehát itt új jégbiztosítási grümdolásokra? Semmi. Egyáltalában nem tud följönni, hogy miért akar éppen a trieszti "Generali" egy új jégbiztosító társaságot grümdölni, mikor azon tényvel, hogy a jégtől 60 maga tényleg visszavonul, effektive beisméri, miszerint a jégbiztosítás terén a magyar intézményekkel a versenyt nem bírja. Ugyancz beismerte a többi külföldi társaság is azon tényvel, hogy szoros karterle léptek s egyesülten vélik legyőzhetni a verseny azon akadályait, melyekben évenként megbuktak.

Meddő erőlködés az új grümdolás, meddő erőlködés e karter. A szövetséggel szemben a részvénytársasági jégbiztosítás megkezdte a visszavonulást. Ma már beismerték ezt, de a külföldi társaságok még kapkodnak a remény szalmaszálához: tán még megfordíthatják mesterségesen a töltik természetesen elpártoló szerencsét. Ámde ezen reménykedésből is ki fogja őket ábrándítani egy-két jégverés esztendő. A jégbiztosítás ma már spekuláció tárgya Magyarországon nem lehet. A kik ma még csak rendesen bátrálnak, egy-két év múlva megzavarodottan fognak futni. Lesz megint bő-

ven krach, bukás, fölszámolás, fuzió, újjalakulás — szóval botrány.

Azért a magyar gazda biztosítási dolgaiban is csak józan esze és ösztöne sugallatára hallgasson. Ez nem tanácsolat neki más, mint hogy inkább a több előnyt és több garanciát nyújtó belföldi, magyar biztosító intézményekre bizza magát, mint a drágább, gyöngébb és efemer életű külföldi vállalatokra.

Melczér Gyula,
Borsódomegye alispánja,
a magyar gazdák jégbiztosítási
szövetségének alelnöke.

H I R E K.

— (Megyei közgyűlés.) Baranyamegye törvényhatóság hétfőn éjnyednes rendes közgyűlést tartott. Kardos Kálmán főispán, melélt a tárgyalások sorát megnyitotta volna, kegyeletes szavakban emlékezett meg Andrassy Gyula gróf elhunytáról. A megyei kormányzatról szólva dicséreléget emelte ki az új tisztikart buzgó munkásságáért, melylyel ez évi működését megkezdte, s ha a jövőben is ily élet-róvel, ily rendben folytatják munkájukat, úgy Baranyamegye el fogja érni virágása tetőpontját. Külfönsen kinttette elismerésével a főispán Szily Lászlót, a megye új alispánját. A főispán ezután kinevezte: Beuyovszky Manó első aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé, Nagy Jenő aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé, végül Henk Imre állatorvost a siklósi járás területére járási állatorvossá.

Az alispánai jelentés nem tartalmazott semmi jelentékeny dolgot, mindössze az a jöreményről bizató körülmény érdeklie belőle a mezőgazdák, hogy az őszi és tavaszi vetések szép eredménnyel biztának.

Szapáry gróf miniszterelnök értesítő levele — az új miniszterium megalakításáról — varatlanul is hosszias, de ép oly érdekes volt keltett. Arról volt ugyas szó, hogy az őszminiszteriumnak szokásos üdvözlő föllíratot küldjön föl a megye; a főispán ez indítványát Simonffy ellenzte, mert ennek bizonyos politikai súlya van — mintán a törvényhatóság elvégre is partokból áll s így a dolgoknak olyan szinezete van, mintha az összes partok üdvözlőnek az új kormányt. Egyáltalában hibáztatta Simonffy ezt a föllíratot szokást, független tesztelhez — milyen a megye — nem illik ez a hízkelés. Ezen aztán összetitették a vezérkapacitások s hosszadalmas vitaközlés után végre is a főispán indítványát fogadta el a közgyűlés különösen akkor, mikor a főjegyző az ott nyomban megszerkesztett föllíratot föllolvasta, melynek szövegében eselen kiemelte azt, hogy a megye — elveinek föntartásával — üdvözlö az új kormányt.

Az újonnan szervezett árvaszéki ülnöki és pénztári segédtisztviselői állás a belügyminiszterium rendelete értelmében a gyűlésen került betöltésre. A kijelölt bizottság az árvaszéki ülnöki állásra Feld István dárdaí ügyvédet, a pénztári segédtiszt állásra Bauer Zoltán kandidálta s a közgyűlés mindkettőt egyhangulag megválasztotta az illető állásokra, kik — a többi, még eskilt nem tett tiszteletbeli tisztviselőkkel együtt — nyomban le is tettek a hivatalos esküt.

A választmány javaslatai közül megemlítesre érdemes a harmadik közigazgatási aljegyzői állás rendezéséről szóló, melyet a közgyűlés el is fogadott, mellözvén a mellett Szieberth bizottsági tagnak amaz indítványát, hogy ne csak a fogalmazó, hanem a kezelő személyzetet is szaporítsák, mert például a levéltár személyzete segítség nélkül nem győzi a munkát s oda égetően szükséges egy segédhivatalnokot alkalmazni. Az alispán erre nézve azzal biztatta Szieberthet, hogy neki is van gondja az ilyesmire s ha majd csaknyagon nem bírják el a munkát, akkor ő is javasolni fogja a személyszaporítást.

Lugnevezetesebb javaslata azonban a választmányának — illetőleg az alispánnak — az volt, melyben egy megyei árva ház föllállítását kérte a közgyűléstől. A közgyűlés minden vita nélkül elhatározta, hogy megyei árva házat épít, melyhez körülbelül 70 ezer forintot szavazott meg az árvaszéki tartaléktökeből részben az építési, részben a föntartási költségek fedezésére. A miniszteri jóváhagyás után a

részletek kidolgozására majd külön bizottságot fog a közgyűlés kiküldeni.

A himlőoltásra vonatkozólag Mendl dr. megyei főorvos javaslata után, melyet már mi is ismertettünk, az állandó választmány javasolta, hogy a himlőoltáshoz ezúttal ne emberi, hanem preparált állati nyirk alkalmaztassék s a közgyűlés e helyes intézkedést elfogadta. Az ezzel járó költségeket a községek háztartása fogja viselni.

Galamby Gyula volt megyei főpénztárnok — ki 12 évet, 3 hónapot és 15 napot töltött ki megyei szolgálatban — továbbá Nagyajtay Antal főlevéltáros — ki 22 évig és 11 hónapig szolgált a megyénél — saját kérelmük folytán nyugdíjaztattak.

A gyűlés fél egy óra tájban ért véget.

— (Püspöki konferencia.) A budai primási palotában április 12-én Simor János hercegprímás elnöke alatt püspöki értekezletet tartottak, melyen a tizenegy püspök között Dulánszky Nándor dr. pécsi megyés püspök is részt vett. A tanácskozás tárgyat az anyakönyvek vezetéséről szóló — általunk is közölt — miniszteri rendelet, illetőleg az ügyvezett elkeresztelési anyakönyvi kivonatok kiadása képezte. Az értekezlet — bár először tudni sem akart e rendeletről — abban alapotott meg, hogy az elkeresztelési anyakönyvek kiadásának nem fogja útját állani. Dulánszky püspök hétfőn visszatért Pécsre.

— (A kereskedő ifjak egyletének közgyűlése.) A „Pécsi kereskedelmi önképző-és betegsegélyező-egylet” t. hó 13-án delután tartotta 15-ik rendes közgyűlést Reinfeld Imre elnöke alatt. Az évi jelentésből a következőket említtük föl: Az egylet vagyona 7649 frt 07 kr. Gyógykezelésre 532 frt 44 kr. adott ki. A könyvtár, mely 1231 kötetből áll, 180 tag vette igénybe és 3180 könyv adott ki. A jelentés végén foglalt iudvány értelmében a közgyűlés a helyi sajtónak, mely mindig készséggel vette föl hasábjai közé a tudósításokat és figyelemmel kíserte az egyletben előfordult mozgalmakat, köszönetet s azavotott. Az évi jelentés föllolvása után a választmány megadott a fölmentve. Következett az új tisztikar választása. Megválasztottak: Reinfeld Imre elnök, ifju Krausz Ignác alelnök, Kiss Zsigmond főjegyző, Wohl Lajos aljegyző, Dorner Henrik pénztárnok, Mautner Soma könyvtárnok; választmányi tagokká: Bollmann Ignác, Engel Soma, Oettkó Gyula, Porgesz Béla, Reinfeld Ödön, Schrottmann Tivadar, Taizs József és Weisz Zsigmond. Választmányi pottagokká: Patáki Vilmos, Raab Gabor, számvizsgálókká: Eizer János és Ullmann M. Károly.

— (Vasút Pécsről a Dráváig.) A kereskedelemtügyi m. kir. miniszter április hó 9-én kelt rendeletével Nendvich Sándor pécsi városi főmérnöknek és Nendvich Gyula dárdaí mérnöknek a pécsi vasúti állomástól Kökény, Szilvás és Garé községek, Vaskapu puszta, Szava, Terehegy, Harkány, Ipacsa és Dráva-Szabolcs községek határán keresztül Miholjác döljni átellenében a Dráváig vezetendő helyi érdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— (Lezuhant a padlásról.) Buregh János városi bizottsági tag bázában pénteken delután egy munkás, kukoriczahordás közben, saját ügytelensége folytán leesett a padlásról és sörnyet halt. A holtestet a budai külörvosi halottasházban vasárnap boncolták föl. A szerencsétlen ember neve Buzárovics Stánkö, udvardi lakos és 66 éves.

— (A szintársulat Pécsre jövele.) Győről nyert értesüléstünk szerint Somogyi Károly igazgató szintársulatával Győrött — minden valószínűség szerint — csak a most folyó hetet tölti ki s a jövő hét elején már megkezdí Pécssett előadásait annyival is inkább, mert a jobb időjárás beálltával már elég alkalmasnak látszik az évad megkezdése; míg ott Győrött a rendes színházban a közönség nem képes kitarítani a hőséget s ezért vajmi gyéren látogatja az előadásokat.

— **(Ujnczozás a szt.-lőrinczi járásban.)** Szent-Lőrinczen a sorozás Nadasy Kálmán elnöke alatt és Szily László alispán jelenlétében t. hó 8-ikán vette kezdetét és 12 év véget ért. Beállításkor kötelezve volt 622 egyen. Ebből különféle okok folytán távol maradt 24, tehát megjelent 598. A megjelentek közül besorozottak: a közös hadseregbe 1, a honvédséghez 6 s a későbbi besorítás fűntartásával 122. A póttartalékba sorozottak mint tanító 1, mint családőntartó 11, mint kevésbé alkalmas 14, a honvédség póttartalékába 6. Mint alkalmatlan visszahelyeztetett 296, legyverképtelen 131, főilletve 5, főfelvizsgálatra küldetett 7, kórházba küldetett 2.

— **(Esperes-gyűlés.)** Ma délelőtt a püspöki rezidenciában az egyházmegyének esperesei ülést tartanak a püspök elnöke alatt. Czéljuk a congrua ügy megvitatása, vagyis annak megállapítása, miként lehetne azon viszságot némileg kiegyenlíteni, mely az egyes plébániák jövedelmeinek nagymérvű különbözőségében nyilvánul. Tudva van ugyanis, hogy míg egyes plébánosok a legnagyobb jólétnek örvendhetnek, addig más plébániák a hívők lelki hátvére örködő papoknak majdnem anyagi existenciájuk is kérdésessé van téve az általuk húzott csekély jövedelem miatt. Ha a ma tartandó ülésen a kérdés sikeres megoldására találnak, úgy csak gratulálhatunk azoknak, kik e szép eszmét fölvetették s kik az egyenlőséget nem tartván pusztá trázsnak, legalább némileg törekednek azt a gyakorlatban is létesíteni.

— **(Halálozás.)** Özv. Körözsztós Imre v. rosi bizottsági tag édesanyja — e hó 11-én, 73 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután ment végbe.

— **(Személyváltozás a honvédkerületi parancsnokságban.)** Mádi Kovács György honvéd-alahornagy, ki legutóbb rövid ideig a székesfehérvári V. honvédkerület parancsnoka volt (e kerülethez tartozik a pécsi honvédség is) — a közös hadsereghez helyezte tett át és a kassai gyaloghadosztály parancsnokságával bízott meg. A honvédség főnállása óta ez az első eset, hogy a honvédség kötelekeibe tartozó tiszt a közös hadseregbe osztatik be szolgálatra. Helyébe Andrasffy Gyula tábornok, a kolozsvári 75. dandár eddigi parancsnoka neveztetett ki az V. honvédkerület parancsnokává.

— **(A megye új levéltárosa.)** Mitán a megye közgyűlése Nagyajtay Antal főlevéltárnak nyugdíjazása iránt benyújtott kérelmét elfogadva fő nyugalomba helyezte, a főispán nyomban a közgyűlés után főlevéltárossá Sa a g h y Lipót eddigi masodlevéltárost, ennek helyébe pedig Várady Ferenczét nevezte ki.

— **(Dunába fult tanuló.)** Mohácsen Andraszki József volt adóhivatalnok fogadtató fia, Pozsgai István penteken délután eltűnt. A fiú nevelőanyja azt hitte, hogy az iskolában van s azért csak késő este, mikor már hiába várta haza, kezdte kerestetni az eltűnt gyermeket. Nyomozás közben a dunai halászköz egy kifogott kalapot mutattak meg a fiat kereső anyának, a ki azonnal fölismerte abban Pozsgai István kalapját. Másnap reggel csákykálkál ke-resték a fiú holttestét s rá is akadtak. A vizsgálat kiderítette, hogy a fiú a sóház előtt levő halász-bárkák egyikén halászott s valószínűleg a közben bukkott a Dunába. — Ennek az esetnek különben pár nappal azelőtt Nagy-Nyárádon példája is volt, a mennyiben ott meg egy kis másfél éves leány — a kit föllgyelet nélkül hagytak — esett a nyitott kutba.

— **(Hadapród-iskolákba való föl-vétel.)** A cs. és kir. had-pród-iskolába a következő iskolai év kezdetével (zeptember 18) körülbelül a következő számmal fognak a növendékek fölvetetni és pedig: a bécsi, budapesti és pécsi gyalogsági hadapród-iskolák I. évfolyamába 100 — 100, a karolyvárosi, a Britán mel-

letti karthausi, a Krakó melletti lozowi, a nagy-szebeni, triezsi, a Grácz melletti libenai, a pozsonyi, az innsbrücki és a temesvári hadapród-iskolák I. évfolyamába 50 — 50, a tüzér hadapród-iskolák I. évfolyamába 120, az utász hadapród-iskolák I. évfolyamába 50, a lovassági hadapród-iskolák II. évfolyamába 50. A hadapród-iskolák többi évfolyamaiba csak annyiban fognak növendékek fölvetetni, a mennyiben egyes helyek rendelkezésre állanak. A fölvételi folyamodások legkésőbb július 20-ig ama hadapród-iskola parancsnokságához küldendők be, a melybe az illető pályázók magukat fölvetetni kívánjak. Az összes feltételekre nézve a hivatalos lap mai számában közzétett pályázat ad felvilágosítást.

— **(A megyei czimer és a veteránok.)** Mikor Baross a vasúttal mellettréart a helygymnáziumot is fölborzolta mint ideiglenes helygymnáziumot, meg akarta azt a csüföt tenni az ország veteránjaival, hogy elveszi tőlük a kardot s az arany portopét meg zsinórt! hanem aztán időközben átadta a miniszteriumot, visszament a vasúttalhoz s begyotta a veteránokat Telekinek, a ki nem olyan irigy ember, mint Baross és nem kívánta el tőlük azt a dicsőséget, hogy arany gallért és arany portopés kardot viselhessenek. Minden félreértés elkerülése végett kijelentjük, hogy az úgynevezett „hadastyán”-okról szólnak, mert a másik tajtája a veteránoknak szerényen ezüstgallért és ezüstportopét hordoz; de mivel mi ahhoz a borzasztó szóhoz: „hadastyán”, a mi a magyar nyelvészlethez hadat üzen — nem tudunk hozzászokni, azért csak veteránoknak tituláljuk őket, akár tetszik ez nekik és a valódi „veterán”-oknak, akár nem. Hogy pediglen mindezen előrebocsátottakat elmondjuk, annak az a magyarázata, hogy ezek a „hadastyán”-oknak keresztelt veteránusok folyamodtak a vármegyéhez, hogy engedjék meg nekik úgy a zaslón, mint egy külön készí-tendő s a mellen viselendő érmén a megyei czimer használatát. Ebből tehát újabb dolgot tudunk meg. Azt ugyanis, hogy a „hadast” viselt agg katonák nemcsak hogy nem engedik el az aranygallért, az aranyportopét és a szépszáblit, hanem még egy külső jellel növelik eddig is eléggé fölűnő uniformisukat — egy éremmel, a melyen a megye czimre fog diszteni. Baross tehát teljesen megbukott. A megye közgyűlése — ép úgy mint előbb az állandó választmány, mely a kérelmet tárgyalta — általános derűtlenség között adta meg az engedélyt a czimer viselésére.

— **(Kedvezmények a védőkötelezettség teljesítésében.)** A hadgymnáziumot, a két honvedelmi miniszteriummal egyetértőleg ez év március 29-iki kelettel rendelettel adott ki, a melyben közlése teszi, hogy a véderő-szabályzatnak a családi tekintetéből való kedvezményezésére vonatkozó 55 ik szakaszban, vala mint ugyancsak a nevezett szabályzatnak a védő köteleke összeszerására és az ujnczozásnál, család körülmények alapján támasztható kedvezményi igényekre vonatkozó 25-ik szakasza, az olyan törvényes ágából származó fiúra is alkalmazható, a kinek özvegy, de masodizben is férjhezment anyja van.

— **(Tartalékos tisztek tetlegessítése.)** A katonai körök lassan lassan rájönnek, hogy a magukat tetlegessítő tartalékos tisztekkel csak nyer a hadsereg, mert egyrészt az államnak nem kerültek költségekbe, míg tiszteik lehetnek (mint a kadetok, hadapródok stb), másrészt az illetők általában több oldalról képzett egyének. A hadgymnáziumot szivesen is látja mindama tartalékos tiszteket, kik tetlegessítésért folyamodnak és a korábbi eljárás ellenkezőleg most tetemesen könnyebbitte a hadseregbe való belépésüket. Eddig csakis úgy engedték meg a belépést, ha az illető tartalékos tiszt hat hónapot (sőt nemely csapatnével egy évet) mint próbaidőt a saját költségén szolgált és még akkor is kétséges volt, hogy a minden jelentőség nélküli részletekre kiterjeszkedő vizsgat teszi-e? Most — a „Reichswahr” jelen-tése szerint — a ki nem képes a saját költségén, az szolgálhatja állam költségén, teljes hadnagyi fizetéssel a próbaidőt s ez sem egy év, hanem ha nagy a tisztvány, elegendő négy hónap is. A tetlegessítésnek különben az a módja, hogy a folyamodó hadkiegészítő parancsnoksága utján benyújtja kérvényét a hadgymnáziumotba és aztán — ha az engedély megjön — belép a saját ezredéhez a kellő gyakorlati próbaszolgálatra. A próbaidő eltelte után a csapatparancsnok jelentést tesz a fo-

lyamodóról, melyben feltünteti annak egyéni sajátosságait, katonai tehetségét és a gyakorlati csapatszolgálatban való alkalmazhatóságának fokát, ugyszintén megbízhatóságát és jellemét. Végül azt is ki kell jelentenie, kivánatosnak tartja-e, hogy — ezen vélemény alapján — az illetőt fölvegyék a tetleges katonai szolgálatba. Mindez azonban nem történik valami drakói szigorussággal, ha csak az illető valami különös tudatlanságot nem árul el a katonai dolgokban, rendszeren oda eresztik az elméleti vizsgára. Ez az elméleti vizsga ugyanaz, mint az önkénytesi tisztvi vizsga, csak egy és más melléktergyéből (mint terep rajz stb) kell külön vizsgálatot tenni. De ott is az a szabály uralkodik, hogy az aprólékosra nem terjeszkednek ki s inkább az értelmi fölfigasra helyezik a súlyt és a főbb vonásokban kívánunk alapos tájékozást. Ez áll a gyalogságra nézve. A műszaki csapatoknál külön vannak meghatározva a vizsgálati szabályzatok, de lényegükben azok sem nehezebbek, mint az önkéntes műszaki tisztvi vizsgák. Az utascsapatoknál a vizsgálat általában kiterjed azon tárgyakra, melyek a műszaki akadémia utász-osztályának tanterve szeriut elő vanok írva, a „Katonai földrajz” és az „Általános hadtörténet” azonban elmarad. A vasúti és táviró csapatoknál azokból a tantárgyakból kell vizsgálni, melyek a híadás-hadapródiskolákra vannak előírva. Azonban ezen műszaki csapatoknál a folyamodót fölmentheti mindazon tantárgyakból való vizsgálat letéte alól, a mely tárgyakból valamely fölűbb műszaki iskoláról elégséges bizonyítványt tud fölmutatni. A lovag-lasban való ügyességét — kiveve a lovas csapatoknál — nem kell mutatni. Mindeme vizsgálatokat az illető helyen főnálló hadapródiskolákban, a műszaki csapatoknál előírt vizsgálatot pedig a bécsi katonai műszaki akadémiaon teszik le az aspiránusok. Ezen kivül fölgyomónak terep fölveteli gyakorlatokban is részt kell vennie és pedig akár a vizsga előtt, akár utána. Ezeket a gyakorlatokat a hadapródiskola növendékeivel egyidőben végzi a folyamodó s mivel ez a nyar folyamán történik, azért is ez iránti kérvényét június 15-ig be kell nyújtani a legközelebbi hadapródiskola igazgatóságához, vagy pedig szóval kell bejelentenie. A szükséges eszközöket maga a hadapródiskola adja, de 5 forint kell erre fizetni a folyamodónak. Ha a vizsgálat nem sikerült volna, a pótvizsgálat csak egyszer és csak akkor engedtetik meg, ha a vizsgálat-bizottság ezt kimondta és erre vonatkozó határozatot a vizsgálati jegyzőkönyvben kifejezte. Az ismétlővizsgálat minden vizsgálat tárgyra kiterjed és a rendez vizsgálati határidőben tartandó. A terep fölveteli gyakorlatok ismétlése csak kivételesen és különös esetekben engedtetik meg. Erről a hadapródiskola parancsnoka ad bizonyítványt.

— **(Az új honvédtörvény végrehajtása.)** A honvedelmi miniszter az új honvédtörvény végrehajtására következő rendeletet bocsátott ki:

1. A honvédkerületi parancsnokságok, a gyalog- és huszárrezdek a törvény 6 ik és 9 ik §-ában megállapított énevezéseket azonnal vegyék föl. 2 A törvény 8. § a értelmében az állományesportok következőképen alakuljanak: a) a tényleges szolgálatra kötelezettek állományába az 1888 ik és 1889 ik sorozási évfolyam-beliak tartoznak, kik ennek első, illetve masodik évfolyamát kepezik; b) az 1887. és régiebb évfolyambeli legénység a honvédség tartaléka képezi, olyképen, hogy az 1887. évfolyambeliak a tartalék első, az 1886. évfolyambeliak annak masodik stb., az 1878. sorozási évfolyamból származók pedig annak tizedik évfolyamába soroltatnak. A havidíjasokra nézve ugyanezen elvek mérvadóak. 3. Mitán a törvény kihirdetése napján hatályba lépett, ennek folytán az 1887-ik és régiebb évfolyambeli legénység, mely ez idő szerint bármi okból még tényleges szolgálatban állana, azonnal szabadságotlándó és az élelmezésből való kilepés napjával a tartalékba áthelyezendő. Ezen rendelkezés alól kivételnek azok, kik az altszti szolgálati jutalmadjí élvezete mellett tényleges szolgálatot önként ellávtak, vagy a tényleges szolgálatban való meghagyásukat maguk kerik és erre az illetékes ezredparancsnokság által az engedélyt megnyerik. 4. A tényleges szolgálatra kötelezettek állományába tartozó azon legénység (1888. és 1889. évfolyambeliak), mely ez idő szerint tényleges szolgálatot nem teljesít, az ezredék állományában mint

„tartósan szabadságot” vezetendő. 5. A tartalékba áthelyezett havidíjasok, továbbá a legénységi állományhoz tartozó összes legénység a törvény szerint jövőre honvéd tartalékos tisztek (hivatalnokok) vagy honvéd tartalékos legénységek nevezendők. 6. A szolgálati szabályok an, utasításokban és könyvekben a szabadságot állományú tisztek (honvéd hivatalnokok) alatt a tartalékos tisztek (hivatalnokok); a szabadságot állományú legénység alatt pedig a „nem tényleges állományú legénység” értendő.

E szerint a honvédségnél mostantól fogva nincsenek többé feldandárok, hanem a feldandárok eddigi számaival jelölt honvéd-gyalogezredek. A szabadságot állományú tisztek ezentúl tartalékos tiszteknek nevezetnek és a szabadságot állományú legénység „nem tényleges állományú legénység” névvel jelöltetik. Avagyis ez intézkedések még helyes volta mellett is egy lépéssel közelebbünk ama ponthoz, a hol a honvédség teljesen beleolvad a közös hadseregbe.

— **(Amtmann Károly hangversenye.)** A pécsi zenekedvelő közönségre nem mindennapi mulatság vár az esetben, ha az a terv, a mit a mi Amtmannunk főz, sikertül. Ennek a sokat mellőzött s félreismert zenésznek, zeneírónak, magyar- és német-poétának, próza- és költő-nyelvű szövegírónak, a „Kun László,” a „Horvátok vagy a vörös nyakkendősök” s legutóbb „Biztos szer az unalom ellen” szerzőjének a becsületlen szándéka, hogy — mint hozzanak intézet leveleiben írja — „zeneszerzeményeit exact előadás által megismertetni és azoknak a közönség előtt magának beménet megnyerjen: Öt. i. már fiatal korában fölszólították, hogy írjon szöveget valami dalműre, a mire ő „Kun László”-t írta meg; de a sok vallalkozó daczára senki sem irt hozzá zenét, mire ő ezt is megírta. Amtmann ezt a műtétől által „nem elvetendőnek” mondott dalművet akarja a közönséggel megismertetni és pedig úgy, hogy „a dallami részt fisharmoniumon, a zenekari részt pedig zongorán fogja szakavatott zenészek által előadni,” mialtal a hallgatók természetesen a legvilágosabb fogalmat alkotják maguknak az egészről. Amtmann egészen biztos a hatás felől s a mint így a közönség is meg fog győződni a dalmű kitünőségéről, a szerző eltökélt szándéka, hogy azt akár a magyar királyi operában, akár valamely külföldi daiszinházban előadja, a mi annyival is inkább bizonyosnak látszik, mert a dalműnek itt elérendő sikere után két kézzel fognak kapkodni a legelsőrendű színházak, hogy a művet előadhassák. Hogy pedig Amtmannnak ez a régi álma s kitaró ábrándja beteljesüljön, ahhoz a közönség partfogása szükséges a tervezett hangversenye. Amtmann úgy tervezi, hogy Valentin Ottó könyvkereskedő közvetítésével előjegyzéseket nyit meg a közönség számára. Első rendű helyek 1 frt 50 kréért, másodrendű helyek 1 frt-jaal kaphatók. Ha a kellő számú előjegyzések megtörténtek, úgy az előadás nagy napját is ki fogja tűzni Amtmann. A kiváló érdekességű hangverseny a Hattyuteremben fog megtartani. A ki tehát egy jó estét akar magának szerezni, az el ne mulassza ezt az alkalmat. Vidékieknek erősen ajánlatik a nemrég behozott zóna, mely immáron lehetségessé tette a tavollakóknak is, hogy olesón juthassanak a mi Amtmannunk e nagy művének élvezetéhez. Ádassék érte Baross szent neve!

— **(A szesz denaturálása.)** A pénz ügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, — az adómentes használatra szánt szesznek az általános denaturáló szerrel való denaturálására vonatkozó egyes határozmányok módosítása tárgyában kiadott szabályrendelet változtatása iránt. A módosítás szerint jövőre az általános denaturáló szerül a megszabott két rész faszeszből és egy fél rész pyridinolajból álló keveréken kívül, a denaturálendő szesznek minden 100 liter al-

koholjához még 20 köbcentiméter fenoltalein oldat (mely a hivatalos szeszmérő szerint 90—95 igazi főtorgattal bír) faszeszben föloldott fenoltaleinből áll) hozzáadandó. Ez oldat előállítására legalkalmasabb az a faszesz, mely az általános denaturáló szerrel való denaturálásnál alkalmaztatik. A faszesznek különös megvizsgálása nem szükséges, föltve, hogy az a szeszmérő szerint 90—95 tértogat százalékkal bír. Az oldat előállítása olyképen történik, hogy 10 kg. fenoltalein 93 liter faszeszben föloldatik. Szükséges, hogy az e célra használt fenoltalein az 1889. évi 43.420. számú rendelet függelékében megszabott tulajdonságokkal oly mérvben bírjon, hogy 1 gr. fenoltalein 10 köbcentiméter — a hivatalos szeszmérő szerint 90—95 tértogat százalékkal bíró faszeszsel keöltve, abban minden maradvány látrahagyása nélkül, tiszta sárgabarna folyadékka olvadjon.

— **(Visszaélés a lutrival.)** Ily czim alatt közöltük egy lutrívó pauszát, mely a Kösz-féle lottógyűjtőben történt azon esetről szólt, hogy a kiadott rískontón — a szabály ellenére — nem volt kitéve a hűz helye s ezzel kapcsolatban megróttuk a lottógyűjtőnek abbéli bánásmódját, mely ceppet nem állt közel az udvariasság és finomság fogalmához. A nevezett lottógyűjtő a „F. Z.” minapi számában nyilatkozott ez ügyben, mely nyilatkozatával épenséggel nem érlette a dolog érdemét s csak gyenge védekezéssel mentegette eljárását. Ehhez tehát nincs is szavunk, s azért most csak ama megjegyzésre reflektálunk, melyben azt mondja, hogy efféle panaszokból eredő támadás nem illik a „P. F.”-hoz. Talán mondanánk sem kell, hogy ahhoz, hogy mi illik egy lapozs s mi való annak keretébe, mi jó magunk jobban értünk, mint a nevezett lottógyűjtő s tőle e tekintetben nem kérünk, de nem is várhatunk tanácsot s ha ilyet mégis megközezkéztát, hat azt egyszerűen visszautasítjuk.

MŰVÉSZET, IRODALOM.

Az új szintársulat.

Említettük már, hogy Somogyi e hó közepe táján Pécsre érkezik a társulat, tehát csak pár hét választ el attól, hogy végre — a mit egész télen nélkülözöttünk — mi is élvezhetünk pár hónapig színelőadást. Somogyi virágvasárnapján újra szervezte társulatát s mi már köztöltük is a névsort, az új tagok némelyike felől azonban teljes sötétségben voltunk, s még csak az előkritika találgatásával sem várhattuk őket. Most fölment e bizonytalanságtól a Győri Hirlap, mely — miután az új társulat ép most mutatja be ott magát — hosszabb czikkben foglalkozik a társulattal.

A czikk egyes részeit itt közöljük:

Szintársulatunk megifjodva, megerősödvé, ambiciótlól és jókedvű lelkesülettől áthatottan érkezett meg falaink közé rövid bemutatóra.

Eddig három előadást láttunk, e három előadáson valóban diadallal vette be az új társulat a közönség szívet.

A benyomások eddig a lehető legkedvezőbbek. A társulat operettreke és énekes darabokra általában oly erősen s oly szerencsésen van szervezve, hogy a vidék legelső társulataival bátran kiállja a versenyt.

A drámai és vizjátéki bemutatások ezután következnek s ha azokról is oly őszinte és igaz elismeréssel nyilatkozhatunk, mint az énekes részről: akkor gratulálhatunk derék igazgatóknak s megnyugvással e biztos reményvel tekintünk a társulat anyagi jövője elé is.

Dezséry, Dezső, Polgár, Pintér rég és nagyon kedves ismerőseink. A férfi rész e hatalmas kvartettjéhez eddig sem fért sző. Mikor ók a színpadon vannak — s különösen együttesen: a közönség már előlegezett jóhangulattal várja az ő jeleskedésüket s nem hiába várja.

Dezséry az ő ki nem apadó komikai erével s nagy alakító képességével minden este újat és varázslat tud teremteni. Polgár mint kitűnő énekes komikus ismeretes és kedvelt. Ime előáll Erminió szerepével (Pintértünk bakkaucsa kényszerültvén) s azt a nagy énekszerepet, amittől erős baritonisták rettegnek: kellemmel és erővel végigcsinálta. A közönség csak néz és tapsol.

Dezső, a szalonok finom humorú hőse s a közönség kedvence, ha megjelenik, mosolygó jókedv virágzik a nyomában.

Most még gondoljuk hozzájuk a 8 heti távollétre kárthatottat Pintérét is, ha majd beáll ő is a glódiába, mily teljes lesz ez a főtárgada.

Örvendezve látjuk azt az ifju gárdát is, mely a segédzineszek műöségében oly jelesen halad s lépésről lépésre foglalja a tért. Ujabb erőkel szépen megszaporodott e nemben is a társulat, melynek koraisi a bemutató operette előadások alatt meglepték a közönséget előadás precizitásával s hangok erejével. Az igaz, hogy most női hangok is jobban érvenyesültek e ezek megadhatták mintegy színét, fényét az „összes”-eknek.

De talán hosszán is foglalkozunk már a régiekkel.

Nunc venimus tehát ad fortissimum: a társulat új erőinek megismertetésére.

Pajor Emilia-n kezdjük a sort, aki szintén régi ismerősünk s akit biztos örömmel fogadtunk már ennél fogva is.

Vele végre megjött az a kellemes biztonság játékbán, énekbén egyaránt színpadunkra, ami hosszabb idő óta hiányzott azon, a nehéz primadonna-szerepeknél.

Az ország legkiválóbb színpadjaiban szerzett nagy rutinja, eleganciaja öltözködésben, játékban, énekbén, urava teszik őt a színpadnak s a közönség tetszésének egy csapára.

A legehezebb énekszámok alatt sem feledkezik meg arról, hogy színész s játszó és pedig finom előkelőséggel játsva énekel; nem kell drukkoluunk a magas futamok alatt, hogy no most mindjárt beúles lesz a vége; észre sem veszi a közönség a nehéz részeket, mert nem látja s nem szenvedti át a szereplővel együtt a meddő erőlködések kiszívendéseit.

Örvendő üdvözöljük tehát őt színpadunkon újra, legyen megelégedve a mi kis színházunkkal s annak közönsége bizonyára nem fog szükmarku lenni tapsban, elismerésben soha hozzá.

Szigeti Lujza a másik akvizíció az énekesnők sorában.

„Ingenyelők”-ben mutatta be magát, Honti Mariska egyik legjobb szerepében s hogy e szerepen oly viharos lelkesülettől fogadta a közönség vasárnap, kitarván mellette hétőn is „Királyfogás”-ban (Lola) és kedden a „Gasparone”-ban (Szora) is, mutatja, hogy szintén jeles erő s könyvnyíl lesz a közönség állandó kegyében megmaradnia.

Ügyesen és folytonos vigyázattal játszik, hangja erős és ha rájön arra, hogy nem épen a folytonos erős éneklés adja meg a sikert, hanem inkább a színezés, a banggal való művészi bánás: még sokkal teljesebb sikereket is fog aratni s nem esik azon kifogás alá, hogy egyhangú és éles az énekelőadása.

Benne is jó erőt nyert a társulat, népszínművekben s operett-szabrettekben általa ki vannak elégitve igényeink.

A harmadik énekesnő, Selényi Anna még nem érkezett meg a társulathoz; valami akadály merült fel, ami ha el nem háriható, helyére mást fog szerződtetni az igazgató.

Gergely József a tenorista szintén új erő. Hosszu szál legény, hosszúságához azonban arányos szép termete van. Amadilán paszví, háltálan szerepében vasárnap (Királyfogás) sokan aggdóva látták s rossz színezűek jósolták. Annál kellemesebb volt a családás kedden, mikor Gasparone-ban Benodózt mesteri játékkal, behízelgő kellemmel s izlése: énekkel jelenítette meg. Egy tenorista, aki játszani is tud, valóban em mindennapi dolog a mai tenoristálan világban. Benodózával valóssággal elragadta a közönséget, úgy hogy nyílt jel-netekben is többször kikapoltak s énekeit upráztatták; perze a kis Szigethy Lujza mellett egész óriásnak tűnik fel, hanem úgyesen kiegyenlíti a differenciát pajkoskodó játékkal s kedveskedésekkel.

Nem mulasztjuk el a szintársulatot megdicsérni azért a lelkesült buzgósgért és jókedvért, mely a most látott előadásokon átlegette az egész társulatot s a mint tapasztalhatták, hasonló hangulatot keltett föl a közönségben is. Csak így folytassak tovább is: az ilyen ostrom meghódítja a mélyen tisztelet publikumot, ha még oly tartózkodó volna is az.

De a diesrebtől méltó országrészt vehet ki magának az igazgató mint rendező és Orbán karmester is, mert a mit láttunk és hallottunk: az mint szabatos és korrekt volt.

Igy a Győri Hírlap, melynek e közléseiből azt látjuk, hogy nem kell valami nagy félelemmel és gyanakodással várni az új szintársulatot. Megmarad azonban — természetesen — a jogunk a társulat működését saját szemügyünkön nézni s a tapasztalások után esetleg a győriekkel némi tekintetben ellentétes nézetet is vallani; de azt hisszük, hogy ha lesznek is a részleteknél eltérések a győri és pécsi közönség ítéletében, annyira még sem különbözhetik két város izlése egymástól, hogy általában jól szervezettek ne tekintse s ne pártfogolja érdeméhez képest a pécsi közönség Somogyi új társulatát.

* **Stanley könyve** a „Budapesti Hírlap”-ban. Az egész múlt világi izgalmas várakozással néz Stanley új könyve elé, melyben megírja harmadik afrikai utazását. Könyve, melyek két afrikai utjáról szólanak, sok szíves példányban keltek el; lefordították minden európai nyelvre, átdolgozták ifjúsági olvasmányok s csak a gyermekkönyvek forgalma ezerekre rug. Hatása csak a Robinsonnal mérhető össze, mert Stanley egyéniségében a tudós buvárkodó s az elbeszélő művész ritka tökéletességgel egyesül. A tudósok munkái kizárólag oktatni akarnak. Stanley ez ismeretekkel együtt az izalmakat is közli, melyekbe nekik megszerzésük került. Könyve nyomán képesek vagyunk öt követni vállalatát utján, átérzünk bátor elszántságát, részt veszünk önfeláldozó fáradaimban. Mert a tudós s a hős oldalán megszólal mindig az újságíró, ki az ismeretanyag közepett megátja a pikán és vonzó reflexeket s ezeket azzal földolgozni tudja. Most egy új könyve van saját alatt, mely szenzációs érdekességben messze fölmúlja az eddigieket. Címe: „Emin basa expedíciója.” Egész Odyszeusza lesz ez a XII. századból! Három évig volt oda; eltűnt az civilizált világ elől, nyoma veszett egészen, mint a föld nyelte volna el. Halálhírét terjesztették s azt csak nagyokára szófolta meg egy-egy eltévedt levele, ismeretlen országokéreskel belsejéből. De a mire vállalkozott, megoldotta teljesen s Kairóban most ugy fogadták, mint egy Kolombust vagy Magelant. Mint erőteljes férfit indult ez utjára s mint megtört ősz ember került vissza. De írói lelke ép s rögtön munkához lát. Pár hét s új könyvét átadja a világnak. Ezt a könyvet a Budapesti Hírlap megszerzte olvasói számára. Első eset, hogy a magyar Stanley-kiadás egyszerre jelen meg az eredetivel, s napilap hasábjai megelőzik a könyvkiadást. A könyv ára 25 frank, 20 márká lesz, magyarban pedig 12 frt. A „Budapesti Hírlap” olvasói tehát ily értékű munka birtokába jutnak első kézből. A könyv első ívei már a „Budapesti Hírlap” birtokában vannak, de pecsét alatt őrzik, mert a szerződés alapfeltétele, hogy közlése a többi európai kiadványokkal egyszerre induljon meg, a mi előreláthatólag május havában lesz lehetséges. A „Budapesti Hírlap” megrendelhető egy óra 1 frt 20 kr-ért, egy negyed-évre 3 frt 50 kr-ért a kiadóhivatalban Budapesten, kalap-utca 16. sz.

VEGYESEK.

— **Kevés ásványvíz** érte el azon nagy és rendkívüli elterjedést, mint az alig 13 évvel ezelőtt felfedezett „Ferenec József” című budai keserűvíz. Ő felsége által ki lett tüntetve legmagasabb nevének viselésére s a Szent-István koronájának védjegyét felhasználására legfelsőbb engedélyt kapott. 20 kiállításán lett díjazva 5 arany, 2 érdeméremmel és 3 dicséret okmány-nyal; a világ minden hírneves orvosi tekintélyei által teljes elismerésben részesül jótékony, enyhe és biztos hatása miatt. Ezen tulajdonainál fogva ma már minden faluban ismerik és lehet kapni a „Ferenec József” keserűvizet.

KÖZGAZDASÁG.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara évi jelentése.

(Folytatás.)

A harisnyakötők száma 66; öt év alatt 15-el szaporodtak. Ezek nagy része már nem kezzel, hanem Szászországban (darrabonkint 70—90 frton beszerzett) gépekkel kötnek. Egy pécsi harisnyakötő mindenféle finomabb közzöveszeti cikkekkel és finom gyapjuningeket, és alsó nadrágokat is készít, melyek 1 év óta a kereskedésekben szép kelmeket örvendeznek.

Az élelmi és élvezeti szerek előállítás iparágak sorában az egy malomipar mutat haladást

és fejlődést; 1882-ben még csak 54 gőzmalom volt a pécsi kamara területén, ma pedig 94 van. A vízi és száraz malmok száma azonban 1641-ről 1462-re apadt le. Nemesak a gőzmalom, hanem a megmaradt kis malmok nagyobb részénél is, a berendezést illetőleg nagy haladás történt. A kis malmok is, ha csak elegendő hajtóerejük van, a régi őrlési rendszerrel egymás után felhagytak s hengerezékeket és tisztító készülékeket állítottak be. Csak Blum János pécsi malomberendezési ügynök 6 év alatt a pécsi kamara területén 128 Ganz-féle őrleőkész és számos egyéb modern malomberendezési készülékek és eszközök beszerzését közvetítette.

Gőzmalmaink közül csak 5 dolgozik kivételre is, a többi mind a helyi szűkségletre szorított. Kivételünk leginkább Ausztriába irányul. Újabbban a kaposvári gőzmalomnak sikerült jelentékeny angol fogyasztási piacokon helyt foglalni.

1889-ben a lisztárak magasak voltak; legdrágább volt a kenyérliszt, melynek ára 10 frt 80 és 11 frt 60 kr. közt hullámzott. A sok lisztáraknak redukálása malomiparunk érdekében nagyon kívánatos. A fentörő viszonyok közt ily irányú kezdeményezések a fővárosi malomiparosok köréből kellene kiindulni.

Sürföldéink négy van jelenleg; három év előtt 6 volt. A kamarai terület nagyobb lakhelyein a kőbányai, pilseni és gráci sör nyitja a mi sürföldéinknek erős versenyt, melyek így kiválóan a falusi fogyasztásra vannak utalva.

Építő ipar.

Az építő iparról ugyanazt mondhatjuk, mint előző jelentésünkben, hogy t. i. egyre növekedő éleltségnek örvend a városokban, a hol ugyanis a töképezések bérházak építésével püszköt némileg jobban gyümölcsösíthetjük, mint ha azt takarékpénztárba adnák. Egyszerűbben épített bérházakba fektetett tőke pl. Pécsen még mindig 6—7% tiszta jövedelmet hoz. A vidéken már más viszonyok vannak, mert ott az építkezési kedv jobbra az aratás eredményétől függően, tömegesebb építkezés csak jótéremési években történik.

Pécsen 1889-ben összesen 36 új ház építettet, köztük 9 egy emeletes, nagyobb átalakítás 5 volt.

Az építési vállalkozás ma már nem jár itt oly nagy haszonnal, mint azelőtt, a mikor még kevés volt a vállalkozó s nem divott annyira a keves, mely szerint az építő végig járja a vállalkozókat, kik aztan egymást minimumig — sokszor az építésben részes mellékparok rovására — túlléptetik.

Az építőiparral foglalkozott a kamara kerületében:

Építészeti vállalk.	1882-ben:	28	—	1889-ben:	46
Ács	"	281	—	"	421
Kőműves	"	590	—	"	991
Cserepes	"	40	—	"	47

Sokszorosító ipar.

A könyvnyomdászat kerületünkben a szükséglet talán már felülmúló mérvben van képviselve. Összesen 18 nyomda áll ma fenn; 5 évvel ezelőtt csak 10 volt. A vidéki kisebb nyomdák (13) csak accidenz munkák készítésére vannak berendezve, a törvényhatósági székhelyeken levő nyomdák berendezése azonban — csekély kivétellel — mi kívánni valót sem hagy hátra.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Választó polgár. Az idén készülő s a jövő évben érvényes választó-lajstromba csak azok a választók vétettek föl, a kik múlt évi adójukat az évi április tizenötödikéig befizették. Téves az a félfogás, az adóval hátralelvők levének elegendő egy évi adójának megfelelő összegét lefizetni. A kir. kuria ugyanis kimondta, hogy a ki ezenül választó polgár akar lenni, annak nem szabad semmi állami adóhátralékának lenni, vagyis köteles minden választó polgár április 15-éig a múlt évig fölmerült összes adóhátralékát lefizetni.

A. I. Baranya-Vasvár. Magánlevelek írására csak úgy vállalkozhatunk, ha a választó polgár egyzersmind bélyeget vagy választó polgár április 15-éig a múlt évig fölmerült összes adóhátralékát lefizetni.

Német sógor. Fürehterlik! K. K. A hirdetésekkel illetőleg tessék a kiadóhivatalhoz fordulni. A hirdetői díjaknál a hirdetés nagysága — tekintet nélkül a sorok számára — és a megjelenés mennyisége határoz. Nem közölhetők: „Az én Miklós bátyám,” „Szép borostyán leány,” „Szeretlek,” „Mikor én sjafer voltam,” (Miert is nem maradt az? Szerk.), „Költőnek lenni...” (....nem magához való — Sz.)

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. kir. városában 1890. évi április hó 12-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számítanak.

	őszi	tavaszi	8 frt	20	8 frt
Buza	—	—	—	—	—
Kétszeres	6	7	60	7	30
Rozs	6	7	50	7	—
Árpa	6	6	70	6	50
Zab	6	7	80	7	50
Bükköny	széna	—	—	—	—
Repcze	—	—	—	—	—
Kukoricza	6	5	40	5	20
Széna	6	2	80	2	30
Szalma	—	2	30	2	—

Kinálát: gyenge (mintegy 200 gabonaköcsi volt a piacon.)

NYILT-TÉR.†)

Köszönet-nyilvánítás.

Fogadják, mindazon testületek, egyletek és magánosok, kik boldogult s felejtethetlen

HOFFMANN KÁROLY

asztalos mesternek,

a koronás arany érdem-kereszt tulajdonosának

f. hó 11-én végbement temetése alkalmával számos megjelenésük s egyéb számtalan nyilatkozatuk által fajtalmunkat enyhíteni igyekeztek, ez uton is hálás köszönytünk.

Pécsen, 1890, április hó 12-én.

A gyászoló család.

*) Ezen rovat alatt megjelentek nem vala felelősséget A szerk.

Laptulajdonos: Felelős szerkesztő:
NAGY FERENCZ HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

Hirdetmény.

Alulírott tisztartósnál 3 kimustrált régibb szerkezetű, 8 lóerejű, még használható állapotban lévő

mozgony gőzgép

olcsó áron eladatik.

A főhercegi gépműhelyek tisztartósága

Főherceglakon

(pósta- és távirat-állomás).

Nyilvános telefon helyiségek.

Ezzel értesitem a tisztelt közönséget, hogy kényelmére, a központon kívül, még 2 oly nyilvános telefon-helyiséget rendeztem be, melyekben a nagyközönség a telefont használhatja; és pedig: a Széchenyi-tér 8. sz. alatt a **Zach Károly** bolti helyiségében és **Indóház-ut 1. sz. alatt a vasuti tözsdé** helyiségében, a hol bármely összekötött helyel

5 percz ideig 10 krért

értekezni lehet.

Pécsett, 1890. április 15. én.

Kohárts N. János.

BUDAI

Rákóczy

keserűvíz-forrás.

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak elismert, gyógyhatású hajtószer, orvosi kiállítások által mint nélkülözhetlen háziszert legjobban ajánlatik, különösen **altesti bajoknál, vértorlódás, aranyeres-, tüdő-, vese- és scrophulosus bántalmaknál, hidegláz, köszvény, hörkiütés, dugulás stb. ellen.** Raktáron friss töltésben, minden fűszer-, ásványvíz-kereskedésben, a legtöbb gyógyszerár és gyógyfű-kereskedésben.

A forgalmi igazgatóság:

LOSER TESTVÉREK

Budapest.

2941. sz.

tkv. 1890.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Lauber Rezső** végrehajtatónak **Kugler Sándor** végrehajtatás szenvedő elleni 280 forint kövétel és járuléka iránti végrehajtatási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécs sz. kir. város határában fekvő a pécsi 2263. sz. tjkvben felvett 3547. hsz. számú szőlő és pinczére az árverést 1996. március 15-én megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi június hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor a kir. trvszek árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kikiáltási áron aól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 1996 forint 60 krt. készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság. Pécsett, 1890. évi február hó 18. napján.

Bogyay Pongrácz.

kir. törvszéki bíró

Hirdetések

igenfelnyös áron ívetnek ifel
kiadóhivatalunkban.

Vendégfogadó-átvétel.

Tisztelettel adom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy azelőtt oly nagy hírek örvendett, de egy idő óta elhanyagolt

„MAGYAR KORONÁ”-hoz címzett vendéglőt

Pécsett, átvettem.

Ennek régebb jó hírneve visszaállítása céljából földatomul tűzöm ki: első sorban a **helyiségek kényelmes és tiszta berendezését**, hogy az a vidéki utasok befogadására is megfelelő legyen, s esetleg azok fogatai jó felszer- és istállóban helyzetetnek el;

másodszor **jó magyaros ételek és hamisítatlan italok (valódi pécsi színborok)** barátságos kiszolgálását.

Nyári mulatságra pedig az udvar baloldalán bekerített **tekepályát** és árnyékos pihenő-helyet alakított át, hol egyszermind a **legkedveltebb** fővárosi és helybeli **hírlapok** állnak szórakoztatásra.

Tervem valósítása után kérem az érdeklő nagyközönséget, hogy jóindulatomban szíves látogatásával támogattani kegyeskedjék.

Midőn kiváló tisztelettel vagyok a czimnek

Pécsett, 1890. április hó 9-én

alázatos szolgálja

Sebők Gyula,
vendéglős.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Ezelőtt: **GROSZMANN és RAUSCHEMBACH.**

BUDAPEST N. külső vácz-ut 7. szám,

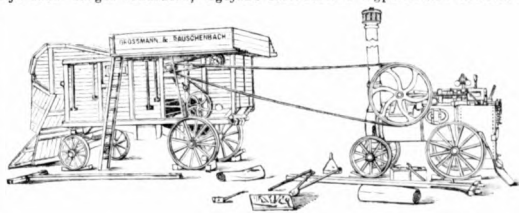
(lóvonatu állomás, az oszt. magy államvasuti indóháztól 10 percz távolságban)

a legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeit, mint járgányos eszlőkészleteket, gabonatorákat a egyéb mezőgazdasági czikkeket és

gőzcseplőgépeket.

Különösen ajánlja szab szeges rendszerű, legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelű gőzcseplőgépeit

Teles jóállás.

Legújabb berendezés.

3 1/2, 4 és 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

Szénfűtésnél kell 20—270, 300—35) kg. szén (fa aránylag) 14 óra a.

Szalmafűtésnél kell 5—7, 5—7 kéve szalma 100 kicsépltt kévánál.

Cséplési képesség 5—7000, 7—10,000 közpagnagságu kéve egy óra alatt.

A magoknak legelőtehetőbb kicséplőse, kitűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőlécezes gőzcseplőgépek vasszerkezettel

6, 8, 10 lóerejű fa szén, szalmafűtési mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

Hirdetés.

F. é. ápril 23-án reggeli 9 órakor az Anna-utca 4-dik sz. alatt földszint fognak bold. Khál József plébános ingóságai, u. m.:

butor, ruha, ezüst, feherruha és háziszerek

nyilvános uton elárvereztetni.

MENDLIK ÁGOSTON,

végrendeleti végrehajtó.

Peronospora-Fecskendő

legjobb és legértékesebb szerkezet a **Peronospora-viticola** (levél-penész) betegségnek a szőlőkben) elpusztítására. — Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küld **Neukomm Val. és fia** Versetzen.

58. sz.
vgr. 1890.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törvényzikk 102-ik §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a pécsi kir. járásbíró ság 15664/89. számú végzése által Eisner Dóczy végrehajtató javára Horváth Ferencz pécsi lakos ellen 110 forint 78 krajczár tőke, ennek 1889. évi augusztus hó 28. napjától számítandó 6 százaléki kamatai és eddig összesen 28 forint 68 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság letoglalt 317 frtra becsült bútorközből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a/15828/1889. sz. kiküldési rendelők végzés folytán a helyszínén, vagyis **Pécssett** alperes lakasan, **légszuszgyár-utca 10. sz. a.** leendő eszközésére 1890-ik évi **április hó 23-ik napjának d. e. 10 óra**ja határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatulni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécssett, 1890-ik évi április 9-én.

Vitályos Imre,
kir. bírósági végrehajtó.

Minden dobántószobában és díszará-üzletben.

A legjobb szíva-ka-papír a valódi

LE HOUBLON

FRANZISA GYÁRTÓ ÉS
CAWLEY ÉS HENRY TŐL
PARISBAN
1890-iki PÁRSI VILÁGKIÁLLITÁS EZÜST-ÉREM

Forakár: KANITZ OTTÓ és társai: BECSBEN.

szoba-, dísz- és czimfestő

üztetet nyitottam.

Mint hogy tiszteletet a legújabb kor kívánalmához képest rendeztem be, képes vagyok a legkényesebb és legkövetelőbb igényeknek a legjutányosabb áron megfelelni és főtterkésem arra fog irányulni, hogy becses izlését tökéletesen kielégítve, valamint munkám tartóssága által nagyra becsült bizalmát kiérdemeljem.

Esetleges szives megrendelések **Tausz tőzsdéjében** (főntéza 3. sz.) elfogadotnak.

CSERTA DEZSŐ,
szoba-, dísz- és czimfestő.

Kaposvári-utca 10. sz.

4011
1890. sz.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényzék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Marczai Mátó végrehajtónak Svegai György és társai végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében a pécsváradí kir. járásbíró ság területén lévő, Olasz község határában fekvő, az olasz 348. sz. tjkvben felvett 1. 8., 10., 12. hsz. számú kertekre, 111. hsz. 47. sorszámú házra, udvartár és kertre és 123. hsz. számú kertre az árverést 610 frtban ezenel megállapított kikültási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1890. évi április hó 26-ik napján délutótti 10 órakor Olasz község házánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikültási áron alól is eladatulni fognak, azonban 100 frton alul nem fognak eladatulni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 61 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ártóllyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ászolgáltatni.

A pécsi kir. törvényzék mint telekkönyvi hatóság Pécssett, 1890. évi márczius hó 10-ik napján.

Bogyay Pongrácz,
kir. törvénzéki bíró.

GRAEPEL HUGÓ

GÉPGYÁROS

MARSHALL SONS & CO^{LD} LTD

VEZÉRÜGYNÖKE

V., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN V., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46.

(EZELŐTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR).

Ajánl legkitűnőbb szerkezetű *konkolyválasztókat (Trieur)* és *gabona tisztító rosta*kat, ugyszintén legújabb rendszerű *sortvetőgépeket*, könnyű faju *kétvasú ekék*, *csöves tengeri daráló*k, *kukoricza morzsolók*, *szecskavágók*, *répavágók*at, továbbá *lóhere-toklászoló készüléket*, bármily gyártmányu cséplőgéphez, valamint *órlómalmok* és *malomberendezési gépeket*, nevezetesen: *gabona tisztító (Eureka)*, *tarárok*, *malom trieurök*, *hengerszékék*, *lisztosztályozó hengerek*, *félhordók*, *dara tisztító gépek* és *malom vasrészeket*; *lyukasztott rostalemezek* és *általában mindennemű gazdasági gépek* és *eszközöket* legolcsóbb áron és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Lyukasztott rostalemez.

SZERSZÁMGÉPEK, szerszámok és eszközök gépezetek, kovácsok és lakatosok számára.